

Jaarverslag PaTz 2021

De komende jaren zal steeds meer zorg naar de nulde en de eerste lijn verschuiven. Hiernaast neemt de vergrijzing toe en vindt meer complexe zorg in de eerste lijn plaats, wat maakt dat een groter beroep op de palliatieve zorg in de thuissituatie zal worden gedaan. Om deze zorg in de eerste lijn te organiseren en de kwaliteit, samenwerking en overdracht rond de palliatieve zorg thuis te verbeteren en efficiënt in te richten is de PaTz werkwijze effectief gebleken. PaTz groepen vervullen een essentiële rol in de palliatieve infrastructuur in de eerste lijn en maken een effectieve implementatie van het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg mogelijk.

Behaalde resultaten in 2021

1. Ontwikkeling PaTz groepen 2018 – 2021

	Resultaat 2018	Resultaat 2019	Resultaat 2020	Resultaat 2021	verschil 2021-2020
Aantal PaTz-groepen	184	232	236	237	+ 1
Aantal huisartsen	1400	1876	1833	1752	- 81
Aantal (wijk-) verpleegkundigen	657	1084	1023	989	- 34
Gebruik PaTz-portal door PaTz-groepen	105 (57%)	143 (62%)	157 (66,5%)	158 (67%)	+ 1

Om patiënten en hun naasten goede palliatieve zorg in de thuissituatie te bieden stimuleert Stichting PaTz uitbreiding van het aantal PaTz groepen en blijven we gebruik van de PaTz Portal aanbieden.

Als we het resultaat van 2021 vergelijken met het resultaat van 2020, zien we in de tabel een toename van 1 PaTz groep. Echter zijn er in werkelijkheid 9 nieuwe PaTz groepen gestart in 2021. Het verschil is te verklaren doordat:

- Er in 2021 een controle is gedaan op de deelnemers van PaTz groepen die niet in de PaTz Portal registreren. We zijn hierbij nagegaan of het deelnemersoverzicht in onze administratie nog correct is. Hieruit kwam naar voren dat sommige groepen zijn gestopt.
- Er in 2021 een mailing is verstuurd naar de PaTz groepen die registreren in de portal. In deze mail is gevraagd of de groepen het gebruik van de PaTz Portal willen continueren per 2022. Hieruit kwam naar voren dat sommige groepen zijn gestopt.
- In 2021 COVID-19 wederom een belangrijke rol heeft gespeeld in het continueren en opstarten van PaTz groepen. Behalve dat COVID-19 een fors beslag heeft gelegd op de beschikbare tijd van huisartsen en (wijk)verpleegkundigen. Bleek ook het digitaal samenkomen een belemmering te zijn voor sommige van de groepen. We hebben de groepen hierin zoveel mogelijk proberen te ondersteunen door:
 - Nieuwsberichten over 'PaTz online' te delen. In deze nieuwsberichten hebben we tips & tricks gedeeld over hoe je een energierijke en interactieve online-bijeenkomst kunt houden.
 - Tijdens ambassadeurs- en inspiratiebijeenkomsten het online vergaderen een plek op de agenda te geven. Ook tijdens deze bijeenkomsten hebben we voorbeelden en tips gegeven over 'PaTz online'.
 - Sommige van de groepen gaven aan dat het online bijeenkomen ook voordelen heeft: het werkt drempelverlagend en efficiënter.

2. Kwaliteit & Deskundigheid;

Om de kwaliteit van PaTz groepen te verbeteren en de deskundigheid van zorgverleners PZ te vergroten hebben een aantal activiteiten plaatsgevonden:

- a. Voorzitterscursus PaTz groepen
De voorzitterscursus 'PaTz in de praktijk' heeft drie maal plaatsgevonden, te weten in maart online (13 deelnemers), in juni online (6 deelnemers) en in november fysiek (7 deelnemers). Voor de deelnemers aan deze voorzitterscursus is er na een bepaalde termijn een 'nazorg uurtje' georganiseerd. Voor de online cursus is het voorbereidende e-werkboek en de interactie hiermee tijdens de cursus dusdanig effectief gebleken, dat we momenteel een blended learning ontwikkelen.
- b. Accreditatie
Voor 2021 ev. is accreditatie van de voorzitterscursus 'PaTz in de praktijk' geregeld via coöperatie PZNL (Palliatieve Zorg Nederland), werkgebied Leren&Praktijk (IKNL). Voor 2022 wordt, door de combinatie van het e-werkboek met de fysieke cursus, deze cursus als blended learning aangevraagd. Uit evaluatie van de online cursussen is gebleken dat de effectiviteit van de cursus door het e-werkboek vergroot wordt.
- c. Leerlandschap
Een evaluatie van alle scholingsvormen die Stichting PaTz in portefeuille heeft is gedaan. Het aanbod wordt meer afgestemd op de actualiteit, praktijk en haalbaarheid, alsmede gemoderniseerd. Zie ook punt 2a.
- d. Empowerment PaTz ambassadeurs
In het voor- en najaar is er een online bijeenkomst voor de PaTz ambassadeurs georganiseerd. Hierdoor hebben zij handvatten gekregen om de PaTz groepen te inspireren en hebben zij het landelijk team PaTz voorzien van tips en behoeften vanuit de PaTz groepen. Deze bijeenkomsten zijn goed gewaardeerd en zullen ook in 2022 navolging krijgen.
- e. Scholing PaTz consulenten
 - Er zijn in 2021 geen specifieke PaTz consulenten scholingen geweest. De consulenten zijn uitgenodigd bij de inspiratiebijeenkomsten; hier is o.a. besproken hoe meer diepgang in de PaTz bijeenkomsten gebracht kan worden.
 - Door de transitie van Fibula met PZNL is PaTz in afwachting hoe hierin samen opgetrokken kan worden en welke rol Fibula hierin kan nemen.
- f. Verbinding Geestelijke verzorging (GV) en PaTz - sociale domein en PaTz
 - om beide partijen met elkaar in verbinding te brengen, is documentatie (toolkit) voor zowel de PaTz groepen als voor de Geestelijk verzorgers opgesteld.
 - een webinar voor GV-ers en PaTz groep deelnemers heeft plaats gevonden die met groot enthousiasme is ontvangen en gevolgd.
 - I.o.m. Agora wordt een webinar over het sociale domein voorbereid. Deze zal/ zullen in 2022 plaatsvinden.
- g. Andere bestaande scholingen worden gecontinueerd. Denk aan de kaderopleiding PZ, de huisartsopleiding VU en de opleiding POH-intensieve zorg.
- h. Regionale inspiratiebijeenkomsten
In de regio's Den Haag en Amsterdam zijn samen met de betreffende Netwerken Palliatieve Zorg, de ROS en PaTz inspiratiebijeenkomsten georganiseerd om ervaring en kennis uit te wisselen, en verdieping aan te brengen voor de PaTz groepen.
- i. PaTz workshops
De PaTz werkwijze is op een aantal momenten voor het voetlicht gebracht via PaTz workshops. Tijdens de NWC-dag van Fibula in oktober en tijdens de kennismarkt van het netwerk palliatieve zorg in Noord-Holland/Flevoland (november).
- j. Een webinar i.s.m. PALhag en Fibula over de herziene richtlijn palliatieve sedatie stond gepland in najaar '21. Door vertraging bij het tot stand komen van de richtlijn is het webinar naar 2022 verschoven, in de verwachting dat de richtlijn dan geautoriseerd is.
- k. Door verschillende PaTz ambassadeurs zijn start- en informatiebijeenkomsten gegeven, om beginnende PaTz groepen op weg te helpen.

3. Implementatie & Communicatie;

Het PaTz landelijk team heeft actief en op verschillende manieren gecommuniceerd met meerdere gremia:

- a. Website www.patZ.nu
 - Op de in 2020 volledig vernieuwde website wordt alle documentatie bijgehouden en geactualiseerd.
 - Om de implementatie van richtlijnen en wetenschappelijke bevindingen te faciliteren voor de PaTz groepen, worden deze voorzien van een praktische vertaalslag met handvatten hoe deze te gebruiken in de praktijk. Met name op de pagina 'Toolkit'.
- b. PaTz Nieuwsflits
 - er zijn vier nieuwsflitsen uitgebracht. Vanaf 2022 komt een vaste rubriek van interviews met deelnemers aan een PaTz groep om ervaringsverhalen te delen en de bottom-up gedachte nog meer uit te dragen. De voorbereidingen hiervoor zijn in 2021 gestart.
 - afstemming over te plaatsen content vanuit PaTz in de PZNL nieuwsbrief en/of andere lid organisaties vindt -over en weer- plaats.
- c. PaTz staat bij een aantal partijen structureel op de agenda (Fibula, PalHAG).
- d. Deelname aan het ROS netwerk ouderen (4x per jaar) waarbij palliatieve zorg en ouderenzorg geagendeerd wordt.
- e. Deelname aan informatieve PZNL-activiteiten voor al haar leden. De samenwerking GV en PaTz is gepresenteerd, en binnen Netwerkwzorg is een start gemaakt met de regionale samenwerking PaTz (ambassadeurs) – ROS – Netwerken Fibula.
- f. Met zorgverleners(organisaties) geïnteresseerd in het verbeteren van palliatieve zorg in de eerste lijn zijn afstemmingsoverleggen gevoerd (Zaanstreek-Waterland, Zuid-Oost Brabant)

4. Evaluatie & Ontwikkeling;

PaTz is een bottom-up organisatie en hecht er grote waarde aan om in contact te blijven met het veld. Mede vanuit deze optiek worden ontwikkelingen ingezet om de werkwijze van PaTz te verbeteren en de PaTz groepen en PaTz ambassadeurs te ondersteunen.

- a. De webapplicatie PaTz Portal wordt vanaf 2017 ingezet om de PaTz methode te ondersteunen. Het is een stand alone applicatie en veelgehoord signaal is dat deelnemers het lastig vinden om apart in te moeten loggen en dat koppeling aan het HIS (Huisarts Informatie Systeem) een grote wens is van de gebruikers. In april is onder de voorzitters van de PaTz groepen die gebruik maken van de portal gepeild van welke functionaliteit zij gebruik maken. Daaruit blijkt dat het Zorgregister de meest gebruikte functionaliteit (90,5%) is, waarop het PaTz bestuur heeft besloten om de focus, wat betreft digitale ondersteuning, te leggen bij het doorontwikkelen van het zorgregister. Op termijn is het streven het zorgregister in meer regulier gebruikte applicaties in te bedden.
- b. Om meer in verbinding te komen met de PaTz ambassadeurs heeft met hen een telefonisch interview plaatsgevonden. Een van de uitkomsten was de wens om meer verbinding onderling en met het landelijk team te hebben. Dit is meteen opgepakt door het organiseren van de ambassadeursbijeenkomsten in 2021, waarbij andere uitkomsten van dit interview de insteek is geweest.
- c. De samenvatting van de uitkomsten van het onderzoek 'PaTz Monitor' 2020 staan op www.patZ.nu. De nieuwe 'PaTz Monitor 2021' is begin oktober verstuurd aan alle PaTz groepen.

5. Inhoud & Methodiek

Ten aanzien van de ontwikkelen van de PaTz werkwijze op inhoud en haar toepassingsmogelijkheden met de PaTz Portal als integraal onderdeel kan het hiernavolgende worden genoemd:

- a. In Q2 is opnieuw een release doorgevoerd met de door het LOPP (Landelijk overleg PaTz Portal) gewenste verbeteringen. De handleidingen voor de PaTz Portal zijn aangepast in vervolg op de wijzigingen.
- b. Begin augustus heeft Netwerk Palliatieve Zorg Rotterdam & omstreken, de eigenaar van de PaTz Portal besloten het eigenaarschap over te dragen aan leverancier Ranshuijsen. Dit heeft tot gevolg dat de PaTz groepen vanaf 1 januari 2022 zelf de kosten voor het gebruik van de portal (€70 excl. BTW per groep/per jaar) zullen gaan dragen. Aan de groepen die geen gebruik maken van het portal wordt het zorgregister+ als alternatief aangeboden. Dit Zorgregister+ is in Q3 en Q4 met inbreng van de PaTz ambassadeurs ontwikkeld en bestaat uit een Excel waarin de belangrijkste functionaliteiten van de portal zijn verwerkt.

6. Bedrijfsvoering;

- a. De samenwerking met PZNL en haar leden is gecontinueerd.
- b. De samenwerking met een aantal aandachtsgebieden van Fibula is geïntensiveerd.
 - c. Gesprekken hebben plaatsgevonden over het vereenvoudigen en optimaliseren van de samenwerking binnen de coöperatie: een heroriëntatie vindt plaats. Hiertoe zijn onder andere gesprekken met Fibula, PZNL en IKNL gehouden.
- d. PaTz heeft haar visie en missie aangescherpt en 3 mogelijke toekomstscenario's geschetst: 1) continueren van de huidige positie, 2) fuseren met PZNL, 3) verantwoord afbouwen omdat de markt de verdere ontwikkeling en verspreiding van de PaTz werkwijze autonoom oppakt. Het bestuur heeft besloten dat scenario 3 niet aan de orde is, dit wordt door de organisaties waarmee gesproken is onderschreven. De twee andere scenario's worden verder uitgewerkt en daarbij worden de actuele ontwikkelingen van Fibula en PZNL (voorgenomen fusie per januari 2022) betrokken. De kracht van de PaTz werkwijze is in een metafoor vertaald: een pluktuin met palliatieve zorg bloemen. PaTz verzorgt en vernieuwt 3 bloemenperken: Tijdig, Deskundig en Samen. De PaTz werkwijze bestaat uit boeketten met bloemen uit alle 3 de perken (eventueel aangevuld vanuit de andere bloemperken in de pz-pluktuin). Deze metafoor maakt het gemakkelijker om in overleg met anderen duidelijk te maken waarom de PaTz werkwijze (ontwikkel)ruimte moet behouden, ongeacht welk van de 2 scenario's gekozen wordt.

7. Onderzoek

- a. In het kader van Palliatie II zijn observatiebezoeken gehouden. De informatie die hieruit is voortgekomen is meegenomen in de voorzitterscursus en ambassadeursbijeenkomsten.
- b. Uit het Sentimelc onderzoek blijkt dat PaTz werkt! Deelname aan PaTz leidt tot minder SEH bezoeken en ziekenhuisopnames in de laatste maand van overlijden. Opname in het PaTz register en besproken worden in de PaTz groep versterken deze verschillen. PaTz onderzoekt de mogelijkheden om hier ook een kosten – baten analyse van te maken.
- c. PaTz Monitor:
 - ook in 2021 is de vragenlijst PaTz Monitor bij alle deelnemers aan PaTz groepen uitgezet. Deze vragenlijst is geactualiseerd en op onderdelen aangepast.
 - de analyse van de PaTz monitor 2020 is gereed. De resultaten worden teruggekoppeld middels een artikel en inmiddels is een factsheet opgesteld.
 - de aanbevelingen vanuit de PaTz monitor 2020 vormen input voor ontwikkelingen- en voor het faciliteren van PaTz groepen.
 - er wordt momenteel een trendanalyse verricht over een aantal jaren PaTz monitor.

8. Duurzame bekostiging

Er wordt inzichtelijk gemaakt wat de PaTz werkwijze doet met de kosten voor de zorg om uiteindelijk de tijd en werkzaamheden van coördinatie en samenwerken in de eerste lijn, t.b.v. een betere palliatieve zorg thuis, duurzaam gefinancierd te krijgen. De werkzaamheden die hiervoor worden ondernomen zijn:

- Een inventarisatie van de varianten van de huidige bekostiging.
- Het inventariseren van de visie van zorgverzekeraars aangaande deze bekostiging.
- Aansluiten bij het Tapa\$ project waar in enkele pilots volhoudbare businesscases verkend en mogelijk ontwikkeld worden.
- Bovengenoemde resultaten uit het Sentimelc onderzoek vertalen naar een kosten-baten analyse.
- Meenemen van de veranderingen (efficiëntie verhogen) die Fibula aanbrengt in de pz-consultatie.
- Aansluiten bij de lange termijn verkenning bekostiging 1e lijn pz door het ZorgInstituut Nederland.